

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-166 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-62/1291-490
Karar Tarihi : 30.9.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Zeynep MADAN, Didem ULUÇ

C. ŞİKAYET EDEN

20 : Zafer SEYREK (Kardelen Tavukçuluk)
Fazıl Ahmet Paşa Mah. Fazıl Mustafa Paşa Cad. No:1
Vezirköprü / Samsun

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

BİM Birleşik Mağazalar A.Ş. Vezirköprü Şubesi
Fazıl Ahmet Paşa Mah. 2. Kültür Sk. No:1
Vezirköprü / Samsun

Migros Ticaret A.Ş. Şok Mağazası Vezirköprü Şubesi
Fazıl Ahmet Paşa Mh. Fazıl Mustafa Paşa Cd. No:63 A-B
Vezirköprü / Samsun

30

E. DOSYA KONUSU: BİM Birleşik Mağazalar A.Ş. ve Migros Ticaret A.Ş Şok Mağazası'nın, Samsun ili Vezirköprü ilçesinde tavuk ve tavuk ürünlerini toptan fiyatının altında fiyatla satmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Yapılan başvuruda özetle; aynı ilçede faaliyet gösteren BİM Birleşik Mağazalar A.Ş. (BİM A.Ş.) ve Migros Ticaret A.Ş Şok Mağazası (Şok Mağazası)'nın tavuk ve tavuk ürünlerini toptan fiyatının altındaki fiyatla sattığı iddiası dile getirilmiş ve konuyla ilgili gereğinin yapılması talep edilmiştir.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 26.7.2010 tarih ve 5864 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 19.8.2010 tarih, 2010-3-166/İİ-10-401.DU sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 26.8.2010 tarih ve 10-56/1109-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 21.9.2010 tarih ve 2010-3-166/ÖA-10-364.ZM sayılı Önaraştırma Raporu 6.9.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-110/428 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-62 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda; Samsun'un Vezirköprü ilçesinde faaliyet gösteren BİM A.Ş. ve Şok Mağazası'nın tavuk ve tavuk ürünlerini toptan fiyatın altında satmak suretiyle rekabeti kısıtladığı iddiasına yönelik önaraştırma döneminde yapılan inceleme ve değerlendirmeler ışığında; başvuruya konu fiyatlandırmanın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediği, dolayısıyla başvuruya yönelik olarak 4054 sayılı Kanununun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60

I.1. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Başvuruya konu iddia, BİM Birleşik Mağazalar A.Ş. (BİM A.Ş.) ve Migros Ticaret A.Ş. Şok Mağazası (Şok Mağazası)'nın tavuk ve tavuk ürünlerini ilçedeki bazı toptancılara söz konusu ürünlerin geliş fiyatının 0,50 kuruş-0,70 kuruş altındaki fiyatlarla perakende olarak sattığı ve bunun da söz konusu teşebbüsleri iflasın eşiğine getirdiğidir.

70

4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde iki farklı ana rekabet ihlali biçimi düzenlenmiştir. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde birden fazla sayıda teşebbüsün aralarında anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararı neticesinde rekabet ihlali gerçekleştirmeleri yasaklanmıştır. Teşebbüslerin tek taraflı olarak gerçekleştirdikleri uygulamaları 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirmek mümkün değildir. Başvuruda düşük fiyat uygulamasının teşebbüsler arası bir anlaşmaya dayanılarak gerçekleştirildiğine ilişkin bir iddia olmadığından, mevcut dosya bakımından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir değerlendirme yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

80

Diğer yandan, teşebbüslerin tek taraflı olarak gerçekleştirdikleri düşük fiyatlama uygulamaları, belirli şartları taşıması halinde kötüye kullanma olarak değerlendirilerek 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ele alınmaktadır. Ancak, bu tür bir değerlendirme yapılabilmesi için öncelikle söz konusu teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda olması gerekmektedir. Hâkim durumda olmayan teşebbüslerin gerçekleştirecekleri bu tip uygulamaları, 4054 sayılı Kanun kapsamında kötüye kullanma olarak değerlendirmek mümkün değildir. Ayrıca, teşebbüs hâkim durumda olsa dahi her düşük fiyatlandırmanın doğrudan kötüye kullanma olduğundan söz edilemez. Zira düşük fiyatlandırma şeklindeki bir uygulamanın kötüye kullanma olarak değerlendirilebilmesi için teşebbüsün uyguladığı fiyatın maliyet altı olması ve belirlenen maliyet altı fiyatlandırmanın ilgili pazardaki diğer teşebbüsleri piyasa dışına itecek kadar uzun sürmesi gerekmektedir.

90

Yukarıda yer verilen bilgiler kapsamında hâkim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin yapılan bir analizde, şikâyete konu teşebbüsün hâkim durumda olup olmadığı belirlenerek incelemeye başlanabileceği gibi, başlangıç olarak şikâyete konu eylemin bir kötüye kullanma hali içerip içermediği de irdelenebilir.

Öncelikle şikâyete konu eylemin bir kötüye kullanma hali içerip içermediğine bakıldığında üzerinde durulması gereken unsurlar, maliyet altında fiyatlandırmanın mevcudiyeti ve maliyet altı fiyatlandırmanın yarattığı etkinin uzun süreli olup olmadığıdır. Başvuruda BİM A.Ş. ve Şok Mağazası'nın tavuk ve tavuk ürünlerini, bu

100 ürünlerin toptan geliş fiyatının 0,50 kuruş ila 0,70 kuruş altında bir fiyatla sattıkları ileri sürülmektedir. Başvuru sahibi ile Raportörlerce yapılan telefon görüşmesinde ise söz konusu teşebbüslerin kimi zaman kampanya yaparak piliç eti fiyatlarını daha aşağıya çektikleri belirtilmiş olmakla birlikte, süregelen bir indirim mevcut olmadığı, fiyatların dönem dönem düştüğü bilgisi edinilmiştir. Bu noktada başvuruya konu fiyatlandırmanın gerek maliyet altı kabul edilecek seviyede olmaması, gerekse söz konusu fiyat indirimlerinin dönem dönem yapılması nedenleriyle dosya konusu iddianın kötüye kullanma olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

110 Öte yandan Raportörlerce şikâyetçi ile yapılan telefon görüşmesinde, Vezirköprü ilçesinde faaliyet gösteren süpermarketlerin yanı sıra ilçede küçük çaplı market ve bakkalların da tavuk ve tavuk ürünleri satışı gerçekleştirdiği ve sadece perakende tavuk eti ticareti ile iştigal eden ayrıca 8-9 adet teşebbüsün de bulunduğu bilgisi edinilmiştir. Bu bilgiler ışığında, çok sayıda teşebbüsün faaliyet gösterdiği tavuk ve tavuk ürünleri pazarında BİM A.Ş. ve Şok Mağazası'nın hâkim durumda ya da rekabete ilişkin parametreleri belirleyebilecek konumda bulunmadığı kanaati oluşmuştur.

120 Başvuruya konu teşebbüslerin büyük ölçekli perakende satış mağazaları olduğu dikkate alındığında, bu teşebbüslerin tüketiciye farklı hizmetler sunmalarının yanı sıra, sahip oldukları yüksek satın alma potansiyelleri nedeniyle arz ettikleri ürünleri küçük kapasiteli işletmelere göre daha avantajlı koşullarla daha düşük fiyattan satın alabildikleri ve bu şekilde elde ettikleri maliyet avantajını tüketiciye, söz konusu ürünleri daha düşük fiyatla sunarak yansıttıkları görülmektedir. Teşebbüslerin alım potansiyelleri çerçevesinde oluşan maliyet avantajlarını tüketicilere yansıtmaları, serbest piyasa ekonomilerinde yaşanan fiyat rekabetinin doğal bir sonucu olup dosya kapsamında uygun koşullarla mal alımı yapan BİM A.Ş. ve Şok Mağazası'nın piliç etini geleneksel satış noktalarına göre daha ucuz fiyatla tüketiciye satabilmeleri ekonomik olarak rasyonel olduğundan, teşebbüslerin bu davranışları ile 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmedikleri sonucuna varılmıştır.

130

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.